

Burlövs kommun

Rektorn vid Lilla Dalslundskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Lilla Dalslundskolan
i Burlövs kommun

Tillsyn i Lilla Dalslundskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Burlövs kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lilla Dalslundskolan besöktes av Skolinspektionen den 19 november 2013 och den 26 november 2013.

Fakta om skolan

Lilla Dalslundskolan ligger i anslutning till Stora Dalslundskolan i Burlöv kommun. Skolan har undervisning för förskoleklass och årskurserna 1 – 3. Sammanlagt finns det vid tillsynstillfället 169 elever, varav 48 i förskoleklass. Vid skolan finns 18 pedagoger, sex i grundskolan, sex vid fritidshemmet och fyra i förskoleklass. Skolan har tidigare haft årskursblandad undervisning, och en av klasserna, en 2 – 3-klass undervisas fortfarande så. Det är dock i den sista klassen detta görs och vid slutet av läsåret 2013/14 är denna undervisningsform utfasad. Skolan leds av en rektor som även ansvarar för två andra skolor (Svanetorpskolan och Södervångskolan), samt de tre skolornas fritidshem och det gemensamma elevhälsoteamet. Rektorn har sitt fasta arbetsrum på Stora Dalslundskolan. Skolan har två arbetslag som leds av varsin arbetslagsledare, som även ingår i ledningsgruppen för de tre skolorna. Skolan har haft flera rektorsbyten de senaste åren. Nuvarande rektor tillträdde inför läsåret 2013/14.

Enligt skolans egen redovisning av resultat har andelen elever som minst når de kunskapskrav som ska uppnås i matematik och svenska varierat de senaste åren. Mellan åren 2010 och 2012 har det legat mellan 88 procent och 100 procent för båda dessa ämnen. Det finns en nedåtgående trend för båda ämnena. För de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena redovisas endast resultat för 2012 och då uppger skolan att 100 procent av eleverna i årskurs 3 nådde målen.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Lilla Dalslundskolan visar inget annat än att rektor och lärare arbetar aktivt med att skapa en så god miljö som möjligt för eleverna och för att förebygga kränkande behandling. Skolan gör årligen en kartläggning av läget och är beredd att ompröva sina metoder. De elever som intervjuats uppger att de överlag känner sig trygga på skolan. Trots ansträngningarna förekommer det dock incidenter där elever upplever att de utsatts för kränkningar. Här behöver skolan bli tydligare i vilka rutiner som gäller när sådant sker. Skolan behöver också utveckla delar av sin plan mot kränkande behandling så att den fullt ut motsvarar skollagens krav.

Skolan präglas delvis av de många rektorsbyten som varit under de senaste åren. Då det har saknats en kontinuerlig styrning och ledning vid skolan finns det ett behov av att skapa gemensamma arenor där frågor som rör skolans arbete systematiskt kan diskuteras, så att likvärdiga förutsättningar för undervisningen kan skapas. I beslutet pekar Skolinspektionen exempelvis på att anpassningen av undervisningen och elevernas möjligheter till inflytande varierar mellan lärarna. Tillsynen visar dock att nuvarande rektor satt ingång ett utvecklingsarbete med bland annat en ny organisering av hur de pedagogiska frågorna ska drivas och med de nationella målen i sikte. Rektorn behöver dock tillsammans med lärarna fortsätta arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att det motsvarar skollagens krav.

Tillsynen visar vidare att det finns elever vid Lilla Dalslundskolan som inte får det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver. Enligt intervjuade lärare och representanter för elevhälsan kan vid tillsynstillfället inte alla stödåtgärder som behövs tillgodoses. Skolan behöver också arbeta med att utveckla åtgärdsprogrammets innehåll och kvalitet, så att de bättre beskriver vilka svårigheter eleven har, vilka åtgärder som därför bör sättas in samt hur de ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen förutsätter att den implementering av Skolverkets modell för de individuella utvecklingsplanerna och omdömen som Lilla Dalslundskolan satt igång med följs upp, så att den positiva utveckling som finns kring detta område fortsätter.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Burlövs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

I skollagen anges att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar

att tillgodogöra sig utbildningen. I läroplanen anges att undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper och att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

De lärare som intervjuats på Lilla Dalslundskolan anger att de har svårt att hinna med att arbeta med anpassning utifrån den enskilde eleven, även om ambitionen finns där. De menar att de har lättare att möta de elever som har lätt för sig och arbetar snabbt, än de som behöver mer hjälp. Intervjuade elever menar att undervisningssituationen oftast är sådan att alla elever gör samma sak, även om de i likhet med lärarna menar att det går att få svårare uppgifter för de elever som har behov av det. Även rektorn instämmer i att lärarnas möjligheter och förmåga att anpassa undervisningen varierar.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att lärarna anpassar undervisningen utifrån elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författning

1 kap. 4 § andra stycket skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll utifrån ålder och mognad.

Motivering

Av skollagen framgår det att elever ska ges inflytande över utbildningen och att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen. Formerna för inflytandet ska anpassas utifrån elevernas ålder och mognad. I läroplanen anges att det inte är tillräckligt att förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar, utan undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer. Vidare anges att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och att rektorn ansvarar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår det att skolan inte arbetar systematiskt med frågor som rör inflytande. Enligt intervjuade lärare och rektor

är en anledning att skolan bytt rektor flera gånger under senare år. Rektorn kompletterar vid faktakontrollen med att uppge att hon känner till att det har förts diskussioner med tidigare rektorer om hur skolan kan arbeta med elevernas rätt till inflytande, men att det inte har funnits någon kontinuitet och att det inte har följts upp. Det medför att eleverna inte alltid har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll utifrån ålder och mognad. Intervjuade elever uppger att det är lärarna som bestämmer och de exempel som ges där de har inflytande rör saker som att de får ange olika ord som börjar med en viss bokstav eller diskutera vilka maträtter de gärna skulle få till skollunch.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll utifrån ålder och mognad.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Lgr 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Lgr 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att de ordningsregler som finns utarbetas under medverkan av eleverna.
- Se till att personal som får kännedom om att en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller uppföljning av föregående års insatser.

Motivering

Skollagen anger att det vid varje skolenhet ska finnas ordningsregler och att dessa ska utarbetas under medverkan av eleverna. Skollagen anger vidare att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla det till rektorn. Det framgår också att den plan mot kränkande

behandling som varje skolenhet ska ha ska innehålla redogörelser för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av Lilla Dalslundskolans ordningsregler. De elever som intervjuats kände igen reglerna, men menar att elever inte varit med om att upprätta dessa. Detta bekräftas av rektorn. Däremot har eleverna varit med och upprättat de klassrumsspecifika regler som finns.

Miljön vid Lilla Dalslundskolan präglas vid tiden för tillsynstillfället i huvudsak av trygghet. Av dokumentation och intervjuer med elever, lärare och rektor framgår det dock att det inträffat incidenter som karaktäriseras som kränkande behandling. Av intervju med lärare framgår det att det inte finns någon tydlig gemensam rutin för när och hur anmälan om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls till rektorn. De intervjuade lärarna anger att det beror på att de haft många olika rektorer som velat ha det på olika sätt. De rutiner som framgår av skolans plan mot kränkande behandling ger vidare vid handen att rektorn endast ska kontaktas vid "allvarlig kränkning". Skolans plan mot kränkande behandling, som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen, saknar uppföljning av föregående års insatser vilket är nödvändigt för att kunna utvärdera vilka insatser som gett effekt och inte.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna, att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn samt att skolans plan mot kränkande behandling redovisar föregående års genomförda åtgärder.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

6 kap. 8 § sista meningen skollagen

6 kap. 10 § första meningen skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att åtgärdsprogrammen följs upp och att insatserna utvärderas löpande.

Motivering

I skollagen anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges ett sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt läroplanen är det rektorns uppgift att se till så att verksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd de behöver.

Tillsynen visar att inte alla elever får det särskilda stöd som de har rätt till. Det framgår av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan. Sedan starten av innevarande läsår har Burlövs kommun infört en hantering av de särskilda stödåtgärderna som innebär att specialpedagogerna i betydligt högre utsträckning än tidigare ska arbeta handledande gentemot lärarna och att allt särskilt stöd ska ske inom klassens ram. Enligt rektor är det en synvänder som tar tid att förankra. Vid tillsynstillfället har det enligt intervjuade lärare medfört att de skriver åtgärdsprogram som de inte kan leva upp till, vilket får till följd att elever inte får det stöd som en utredning har visat att de behöver. I den enkät som Skolinspektionen bitt lärarna besvara inför tillsynen värderar lärarna skolans arbete med särskilt stöd som lägre i förhållande till samtliga svarande lärare i omgången. Representanter för elevhälsan menar dock att de inte skriver några åtgärdsprogram som de inte tror kan fungera, men uppger att de i likhet med lärarna bedömer att inte alla barn får det stöd som en utredning visat att de behöver.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av åtgärdsprogram som har upprättats vid skolan. Av åtgärdsprogrammen framgår inte alltid elevens svårigheter tydligt och vad som därför kan vara relevanta åtgärder i relation till de kunskapskrav som ska uppnås. Beskrivningarna av barnets svårigheter är ofta oprecisa, vilket gör det svårt att följa upp och utvärdera resultatet av de åtgärder som satts in. Vidare framgår det inte alltid tydligt varför en viss åtgärd har satts in i relation till de beskrivningar av barnets svårigheter som görs. Det framgår inte heller av åtgärdsprogrammen hur de ska följas upp och utvärderas och de tidsangivelser som finns för detta är oprecisa. Enligt intervjuade lärare är uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram ett utvecklingsområde. Rektor menar dock att de följs upp och utvärderas, men att åtgärdsprogrammen däremot inte är tydliga vad gäller hur stödet har givits eller vilka resultat som nåtts.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att alla elever som enligt en utredning behöver särskilt stöd ska få ett sådant stöd. Huvudmannen ska också se till att de åtgärdsprogram som upprättas motsvarar skollagens krav samt att de följs upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen

3 kap. 9 § första stycket skollagen

3 kap. 10 § skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det vid skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Motivering

I skollagen anges att det på varje skolenhet ska bedrivas ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls. Det är rektorn som ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs.

Enligt intervjuer och insänd dokumentation har Burlövs kommun ett systematiskt kvalitetsarbete som är nätbaserat, så kallade kvalitetskort. Nationella mål och mål från barn- och utbildningsnämnden skrivs in vid varje verksamhet och så fyller verksamheten själv på med mål som de valt att arbeta med. Dessa mål ska ta sin utgångspunkt i de så kallade analysdagar man har två gånger om året. Under året är det sedan tänkt att lärare och rektor ska driva utvecklingen mot dessa mål genom att kommentarer skrivs in från båda parter. Av intervju med rektor och lärare framgår det emellertid att detta inte fungerar fullt ut som det är tänkt. Rektor beskriver det som att det finns ett vakuum mellan det systematiska kvalitetsarbete som bedrivs och kvalitetskorten. Enligt rektor var verksamhetens mål inte satta när hon tillträdde vid starten av höstterminen 2013.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen med inriktning mot de mål som finns för utbildningen.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Litza Aschan och utredare Maria Nyman.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw
Utredare

Anna Sandell
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.